

MIJN
VERRUKKELIJKE
ZELF

ILYO HANSEN

Je hoeft geen leugens te vertellen om het vertrouwen te schenden.

Je hoeft geen moord te plegen om te doden.

Niet elke verdwijning is ongewenst.

Brieven aan mijn lieveling

- 1 De liefde van mijn leven
- 2 Het gemis
- 3 Erg, erger, ergst
- 4 Gedeelde smart
- 5 Schandaleus zelfzuchtig
- 6 Wat niet weet, niet deert
- 7 Beminnen en bemind worden
- 8 Mijn verrukkelijke zelf
- 9 Primaire behoefte
- 10 De gemiste kans
- 11 Tussen twee vuren
- 12 Zwijgen en toestemmen
- 13 Populair op Insta
- 14 Eerste liefde
- 15 In the heat of the moment
- 16 Het mes snijdt langs twee kansen
- 17 Het gaat niet over u
- 18 Sommige dingen zijn glashelder
- 19 Wat een mens zaait, zal hij oogsten
- 20 Opnieuw bij jou
- 21 Blinken in de blakende zon
- 22 Mijn aardse trots
- 23 Het pad der verlichting
- 24 Tien aan elke vinger
- 25 Ik zal nooit veranderen
- 26 Geslaagde teambuilding
- 27 Spreek of zwijg voor eeuwig
- 28 Zo nobel ben ik niet
- 29 Een gemene verleidster
- 30 Ik deed het al eerder

De liefde van mijn leven

Wat betekent dat eigenlijk, de liefde van je leven? Bestaat dat?

En is er slechts één? Of zijn er meerdere?

Jij was de liefde van mijn leven. Mijn volwassen leven.

Heb ik je dit ooit gezegd, lieveling?

Ik kan het me niet herinneren.

Waarschijnlijk niet omdat ik me mijn dagen zonder jou niet kon voorstellen. Het was geen optie. Geen mogelijk toekomstperspectief. Jij was een absolute zekerheid.

“Als jij blijft wie je bent, zal ik je altijd liefhebben”, zei je ooit. Dus waarom moest ik bang zijn. Ik had niet de ambitie om te veranderen. Ik bleef lekker wie ik was.

Je dood heeft me nu wel veranderd. Ik zing en neurie niet meer.

Ik staar voor me uit. Observeer nog steeds zoals ik vroeger deed, maar vergeet de lens. Ik misloop het ultieme moment. Te traag, te afwezig, te moe. Alsof mijn camera honderd kilo weegt en ik hem maar niet krijg opgetild. Zo anders dan vroeger. Toen klom ik op ladders, tafels en torens. Lag ik plat op mijn rug, of op mijn zij, onder stoelen en banken of verstopte ik me achter muren, hekken en bomen voor dat ene niet geposeerde beeld. Maar dat is voorbij.

Ik heb nog slechts een opeenvolging van zwartgallige gedachten die mijn hele zijn vertroebelen. Een somberheid die mijn deskundigheid sloop.

Want wat doet het ertoe? Wie heeft baat bij mijn werk? Voor wie sloof ik me uit en waarom? Straks ben ik ook dood. Net als jij.

Het gemis

Het liefst van al zou ik ze allemaal willen kennen, lieveling. Eén voor één vernietigen. Alles gewoon weg.

Niet omwille van de onklare beeldscherpte of de foute compositie. Nee, de foto's zijn perfect. Tineke vindt het ook.

“Ben je gek geworden?”, vroeg ze me twee dagen geleden nog. Graaiend in de papiermand.

Ze drukte de proppen verkreukt fotopapier tegen haar borst en beet verbolgen op haar onderlip.

“Dit is het beste werk dat je ooit hebt gemaakt en je gooit dit zomaar weg. Ik wil niet dat je dat doet.”

“Het gaat er niet om wat jij wil, Tineke”, zei ik streng. “Het gaat er om wat Hans wou.”

“Hans kon niet meer helder nadenken, Ilse. Hans was ziek en dan word je egoïstisch.”

Ik glimlachte pijnlijk, want ze heeft geen idee.

“Dit heeft niets met egoïsme te maken, Tineke”, zei ik, “maar met trots. Hij wou niet dat de wereld hem zo zag.”

Tineke liep naar de notenhouten tafel en deponeerde de proppen op het blad. De tinnen schaal met brandende theelichtjes schoof ze een halve meter opzij.

“Kijk eens naar deze”, zei ze, terwijl ze een van de proppen ontvouwde.

Ik hield mijn blik op het scherm van mijn laptop gericht.

Het surrealistische werk van de Amerikaanse Alicia Savage heb ik altijd al bewonderd, toch? Ze is technisch niet sterker dan ik,

maar wat sfeercreatie betreft, vind ik haar subliem. In haar foto's, voornamelijk zelfportretten, houdt ze altijd haar gezicht verborgen. Soms door middel van een lampenkap of door een plaatselijke roze wolk die prachtig samengaat met haar rode jurk. Op de kaft waarin ik mijn brieven naar jou bewaar, staat eveneens een foto van haar. Ze zit op een houten stoel in het water, met haar rug naar me toe en draagt een lange witte jurk. Aan een touw hangt een zeilbootje. Als een vlieger in de wind. De foto toont een grijze zee met een al even kleurloze lucht op de achtergrond.

“Ik ken mijn foto's, Tineke”, zei ik quasi afwezig. “Ik heb ze zelf gemaakt. Ik moet ze niet bekijken.”

Ik hoorde haar zuchten en schrok zelfs een beetje van de kracht en de felheid waarmee ze me plots vanuit mijn bureaustoel tot bij de tafel trok. Knijpend in mijn arm en in mijn nek.

“Kijk dan toch!”, zei ze dwingend en duwde het gekreukte fotopapier op een neuslengte afstand van mijn gezicht.

“Ik zie niets van zo dichtbij”, zei ik koppig en keek scheel in haar ogen.

“Zet dan je bril op. Of pak een vergrootglas.”

“Dat helpt niet.”

“Nee, dat helpt inderdaad niet, want je bent blind, stekeblind.”

Ik slikte en keek de andere kant uit. De tranen waren er weer. Ook nu ik dit schrijf. Tranen van verdriet.

Ik weet dat Tineke me niet wil kwetsen. Ze wil me helpen. De oude Ilse terughalen. De Ilse vol energie en door-zettingsvermogen. Maar in tegenstelling tot haar en nog enkelen rondom mij, wil ik dit niet. Ik wil eerder van mezelf af. Jij weet waarom. Ik hoef dit niet te herhalen, maar voor mezelf doe ik het toch.

Mijn gedrevenheid en blinde ambitie hebben ervoor gezorgd dat ik jou, mijn lieveling, in de laatste weken van je leven heb

geënerveerd, terwijl ik troostend naast je bed had moeten zitten. Jouw hand in mijn hand. Wachtend op de dood die onvermijdelijk kwam. Maar ik kon het niet. Ik kon je nog nauwelijks aankijken. Hoe erg is dat. Ik was bang voor het wegebben van die stralende gloed in je ogen. Die glimlach van een achttienjarige die je als een warme dons over me heen gooide, telkens wanneer je mijn gezicht met beide handen omsloot.

“Het komt wel goed, schatteké”, zei je altijd.

Bij jou kwam altijd alles goed. Dat hield je me voor in die twaalf jaar dat ik je kende. Dus heb ik je ook geloofd toen je me een half jaar voor je dood vertelde dat ze het gezwel in je keel voor altijd zouden weghalen. Je kuchte al een paar maanden en het opgezwollen kliertje bovenaan in je hals leek ons niet ernstig genoeg om een arts te raadplegen. Tot je slikproblemen kreeg. Het was toen al te laat.

“Kom even bij me op bed zitten”, zie ik je nog vragen. Je kreeg de laatste weken niets meer gezegd, dus tikte je met je magere hand op de plek waar je graag had dat ik plaatsnam.

Maar ik wou je niet verstaan. In geen enkel opzicht.

“Kan je nog even je kin tegen je borst drukken, lieveling?”, vroeg ik, “en je hand ... op het laken ... iets hoger of nee, maak een vuist zodat je kneukels nog witter worden. Stevig knijpen ...” Je sloot je ogen en legde je kale hoofd te rusten.

“Lieveling, toe nou. Doe nu gewoon even wat ik zeg. Het zal je afleiden”

Ik kan nu wel kokhalzen als ik aan mijn walgelijke gedrag terugdenk. Is het dan niet logisch dat ik deze foto's verafschuw?

Ik haal me een beeld voor de geest van hoe je vroeger was. Je blik is helder en je gezicht is gezond omlijnd. Maar buiten de foto op je doodsprentje, vind ik amper foto's om de herinnering te staven en ik schaam mij.

Mijn aandacht was elders en schandaleus zelfzuchtig.

Maar dat weet Tineke niet. Ze ziet al dertig jaar enkel het goede in mij. Haar liefde verheerlijkt me. Haar vriendschap is geduldig, haar luisterend oor oneindig. Ze zou niets liever willen dan dat ik mijn hart bij haar uitstort, maar ik kan het niet. Ik vind de juiste zinnen niet. Ik vind ze enkel op dit wit blad. Alsof de leegte van het papier mij in hypnose brengt en me mijn diepste gevoelens doet verwoorden. Niet in de vorm van een of ander gedicht, van iemand waarmee ik geen enkele binding heb, maar in mijn eigen vers. Wie beter dan ik kan jouw loflied zingen

De zeer die ik op dit moment voel, lieveling, is als een soort kramp, maar zonder fysieke pijn.

Een hongergevoel dat niets met de drang naar voedsel heeft te maken.

Een knoop die veel te strak is aangespannen, sinds het moment dat je de wereld verliet.

Eerder dan dat tijdstip, die bijzondere zes uur in de ochtend, was het er niet. De angst om je te verliezen was niet eerder aanwezig.

Mijn ontkenning was groot.

Jij zou nooit sterven.

Wij zouden samen oud worden, rimpels oogsten en spataders kweken.

Elkaar ondersteunen en overeind helpen.

Voeden en pampers verversen.

Kinds worden en uiteindelijk niets meer weten.

En waarschijnlijk elkaar vergeten.

Nu zit die kans er niet in.

Jij zit voor altijd in mijn hoofd en in mijn hart.